

Minkovska Iryna. Transcription and Transliteration: Abilities and Problems of Using in Ukraine.

In modern linguistics much attention is paid to the comparative linguistics and intercultural communication. Following the adoption by Verkhovna Rada of the Law "On the condemnation of the Communist and National Socialist (Nazi) totalitarian regimes," the problem of renaming objects and correct displaying the new names in Latin letters is more than relevant. In the article features of the transcription and transliteration processes have been identified, all of 14 existing schemes of the Ukrainian-Latin transliteration have been analyzed. The main principles which should be based the transmission of Ukrainian proper names in Latin on were described. As part of the applied research, the urbanisms of Kharkiv in terms of their compliance with those principles were analyzed. The necessity of creating a unified system of Ukrainian-Latin transliteration as the "language to export" of the state of Ukraine was reasoned.

Key words: transcription, transliteration, urbanism, Latin Ukrainian, Ukrainian-Latin transliteration, Ukrainian-Russian transliteration, foreign words, loan words, the standard of the Ukrainian-Latin transliteration.

Олена Панченко
(Дніпропетровськ)

УДК 81.004.738.5

ПАРОНИМИ ЯК ОСНОВА ГРИ СЛІВ ТА ЗАСОБИ ЇХНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ

У статті в загальному вигляді ставиться проблема дослідження мовної гри, яка базується на паронімах. Ця проблема є актуальною, оскільки пароніми є потужним засобом створення різних видів такої гри. Гра словом є однією зі сфер, в якій слово може якнайбільше розкрити свою сутність. Пароніми вивчаються такими лінгвістами, як В. В. Красних, Л. М. Федотова, І. О. Ширшов та інші. Але можливості паронімної гри є невичерпними, тому залишається невирішеною зокрема проблема перекладу такої гри. Метою статті є опис деяких оптимальних засобів перекладу гри слів з паронімами. В основі створення гри слів лежать зіткнення, сполучення, взаємодія в одному чи більшій кількості слів, словосполучень або речень, що подібно чи однаково звучать (або графічно оформлені), двох смислових планів, в якості найбільш загальної назви того мовного явища, яке будується на використанні в мові схожості звучання та часткового збігу морфемного складу слів, використовуються поняття «парономазія» та «паронімична атракція». Хибна взаємозаміна паронімів утворює широку сферу мовленнєвих помилок, які пов'язані з таким явищем як «малапропізм» (перекручування слів і зворотів літературно-книжної мови) – різновид вживання паронімів, що має певну стилістичну, а іноді й комічну специфіку. Як стилістичний засіб малапропізми широко використовуються і в літературній сфері, в тому числі і з гумористичною настановою. При перекладі гри слів мають бути застосовані перекладацькі трансформації. Складність перекладу в першу чергу залежить від специфічного поєднання форми і значення в тій чи іншій формі.

Ключові слова: паронім, малапропізм, гра слів, каламбур, парономазія.

Постановка проблеми. У статті в загальному вигляді ставиться проблема дослідження мовної гри, яка базується на паронімах. Ця проблема є актуальною, оскільки пароніми є потужним засобом створення різних видів такої гри. Гра словом є однією зі сфер, в якій слово може якнайбільше розкрити свою сутність.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні лінгвісти ще не прийшли до єдиної думки щодо питання про сутність паронімів як універсали лексичної системи мови. Як і явище гри слів, в утворенні якої пароніми приймають участь, пароніми є складним явищем, і описати їх з точки зору одного чинника не можливо. Співзвучність цих слів, близькість їх фонетичного ладу впливає на процес їх розуміння, на їх семантичні зв'язки. Пароніми вивчаються такими лінгвістами, як В. В. Красних [3, 4], Л. М. Федотова [8], І. О. Ширшов [9] та інші. Але можливості паронімної гри є невичерпними, тому залишається невирішеною зокрема проблема перекладу такої гри.

Метою статті є опис деяких оптимальних засобів перекладу гри слів з паронімами. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі завдання: проаналізувати поняття пароніма, його роль у мовній грі та засоби перекладу англійських паронімів українською мовою.

Виклад основного матеріалу дослідження. На думку О. Д. Пономаріва, пароніми – це слова, що є близькі за звуковим складом і вимовою, але різні за значенням [6, с. 55]. Відомо, що в основі створення гри слів лежать зіткнення, сполучення, взаємодія в одному чи більшій кількості слів, словосполучень або речень, що подібно чи однаково звучать (або графічно оформлені), двох смислових планів. Варто зазначити, що ядром гри слів прийнято називати елементи, об'єднані однаковою чи подібною фонетичною або графічною формою.

З точки зору участі елементів ядра в створенні тексту гри слів можливі два випадки. В першому випадку елементи ядра виступають у тексті експліцитно, тобто всі ті елементи, що беруть участь у гри слів, наявні в тексті чи вислові. В другому випадку один з елементів ядра в тексті представлений імпліцитно [10, с. 68]. Це означає, що в тексті або вислові він фактично відсутній, але натяк на нього міститься у наявному в тексті, семантично пов'язаному з ним, елементі. Це створює «каламбурний» контекст, що допомагає читачу або слухачу зрозуміти гру слова.

При опозиції експліцитних елементів, тобто при наявності обох чи декількох паронімів пари чи ряду у висловлюванні, адресату пропонується як мінімум два члени в рамках одного фрагменту тексту. Наприклад, у висловлюванні «*Libertine is an adolescent liberal*» представлені одразу два паронімічних елемента ядра *libertine* – *liberal*. Схожий тип опозиції виникає при частковій експлікації одного з елементів паронімічного ряду: «*Archipelago – a long run of music*». Наведене визначення слова *archipelago* за змістом вказує на другий, не представлений у висловлюванні, елемент – *arpeggio*. Часткова експлікація також можлива у тому випадку, коли автор розраховує на фонові знання реципієнта, наприклад: «*Absinth makes heart grow fonder*». У цьому випадку жорсткий контекст визначає єдиний можливий вибір слова, якого бракує, а отже, можна зробити висновок, що опозиція лежить між паронімами *absinth* – *absence*. Виявити паронім, в опозиції з яким стоїть наведений у висловлюванні елемент, також допоможуть фонові знання реципієнта, наприклад, у реченні «*To err is human, to forgive is bovine*». Початковим варіантом цього висловлювання є «*To err is human, to forgive is divine*», а отже в цьому прикладі в опозиції знаходяться слова *bovine* – *divine*.

Завдяки своїй звуковій подібності та певним семантичним зв'язкам пароніми схожі у стилістичному плані на омоніми й омофони, оскільки вживаються з метою створення каламбурів. Проте паронімія, як зазначає І. К. Білодід, для каламбурів виявляється набагато придатнішою, оскільки приблизно однаково звучання, а не точний звуковий збіг, більш придатний до потрібних семантичних зіставлень [5, с. 111–112]. Як далі зазначає вчений, ступінь звукової схожості слів, вживаних у каламбурі, перебуває у прямій залежності від семантики паронімів: чим ближчі слова-пароніми за значенням, тим менш точною може бути їх звукова подібність.

Гра слів, в якій елементами ядра виступають пароніми, найчастіше називають парономазією, або паронімічною атракцією. Парономазія полягає в навмисному зближенні в контексті паронімів і взагалі співзвучних слів або їхніх форм з певною стилістично чи комічною настановою, наприклад: «*All that live must love*», «*Love will fill or fail you*».

Беручи до уваги той факт, що паралельно з термінами «парономазія» та «паронімічна атракція» часто вживаються такі визначення як «народна етимологія» (осмислення морфологічного складу слова та мотивування його значення на основі зближення із співзвучними словами, що відрізняються від нього походженням, наприклад, *brideguma* – *bridegroom*, sp. *cucaracha* – *cockroach*), «контaminaція» («*One can count cows with cowculator*», «*Literary hack can often be a tripewriter*»), «малапропізми», «гетерофемія», варто зазначити, що частіше в якості найбільш загальної назви того мовного явища, яке будується на використанні в мові схожості звучання та часткового збігу морфемного складу слів, використовуються поняття «парономазія» та «паронімічна атракція». Отже, ці терміни використовуються в якості родового визначення, у то час як усі інші будуть використовуватися для окреслення того чи іншого виду.

Віднесення або невіднесення явища народної етимології до сфери паронімії залишається дискусійним питанням серед лінгвістів. Серед вчених, які виступають проти включення елементів народної етимології до паронімічного матеріалу, можна назвати О. В. Вишнякову, Н. І. Колеснікова. Проте, на думку інших науковців, співвіднесення народної етимології до діапазону поширення паронімії може бути доведено низкою фактів, серед яких найбільш загальними є належність обох явищ до факту мовлення та відношення до семантичної сфери мови. Серед

більш уточнюючих ознак можна назвати те, що об'єктом і народної етимології, і паронімії є слова близькі за звучанням, але різні за значенням.

Схильність паронімів до хибного використання в мові походить з їх етимологічної спільності, при цьому в мовленні діє механізм, схожий на хибну етимологізацію – коли продуцент намагається поповнити зміст того, що він каже, замінюючи менш відоме для нього слово тим, що схоже по формі та походженню. В контексті здатності паронімів до змішування в мовленні, варто звернути увагу на те, що в рамках поняття «паронімія», власне саме поняття паронімії як виду мовних системних відносин між лексичними одиницями та поняття паронімії як стилістичного прийому, мають бути розмежовані, адже ті елементи, які беруть участь у паронімії, не завжди можуть бути саме паронімами, а іноді можуть виявитися словами випадкового звукового збігу, використаними автором з метою досягнення бажаного ефекту.

Хибна взаємозаміна паронімів утворює широку сферу мовленнєвих помилок, які пов'язані з таким явищем як «малапропізм» (перекручування слів і зворотів літературно-книжної мови) – різновид вживання паронімів, що має певну стилістичну, а іноді й комічну специфіку [2, с. 36].

Найбільш загальним описовим визначенням явища малапропізмів є наступне: «malapropism, from French «*mal a propos*» (*inappropriate*), is a use of an incorrect word in place of a similar sounding word that results in a nonsensical and humorous expression» [11]. Наприклад, в реченні «*Cheer up, I have predicated final victory*» замість дієслова *to predict* використано його паронім – *to predicate*. В реченні «*His capacity for hard liquor is incredulous*» замість прикметника *incredible* використано слово *incredulous*. Варто зазначити, що в цьому випадку слова *incredulous* – *incredible* можуть бути одразу як паронімами (у випадку якщо перекласти *incredulous* як «недовірливий, скептичний»), так і синонімами (якщо перекласти як «неймовірний»). Тут гра слів закладається в тому, що прикметник *incredulous* може бути використаний як синонім вже вказаному вище слову, але і як натяк на те, що той, хто говорить, має скептичні погляди щодо можливостей об'єкта висловлювання.

Ще одним вдалим прикладом малапропізму може бути речення «*Fortuitously for her, she won the sweepstakes*». В цьому випадку замість прислівника *fortunately* використано його паронім – *fortuitously*, а власне словесна гра полягає в тому, що автор використавши саме слово *fortuitously* робить семантичне посилання на слово *fortunately*, яке одразу спадає на думку після прочитання речення, проте в цьому міститься натяк і на те, що «*to win the sweepstake*», звісно, можна «на щастя», проте з об'єктом висловлювання це стало «випадково, не очікувано». Дещо іронічним прикладом малапропізму може бути наступне висловлювання: «*This does not portend to be a great work of art*». Автор висловлювання не дарма замінив слово *pretend* («претендувати») на його синонімічний паронім – *portend* («передвіщати»), дещо гіперболізуючи ситуацію і, очевидно, маючи на увазі те, що об'єкт мовлення явно не «загрожує» стати предметом мистецтва.

Як стилістичний засіб малапропізми широко використовуються і в літературній сфері, в тому числі і з гумористичною настановою. Звісно, найвідомішим майстром словесної гри можна назвати Вільяма Шекспіра, який був не тільки генієм пера, але також і представником золотого віку каламбуру. В. Шекспір вдало застосовував гру слів, зокрема малапропізми, прикладом чого можуть слугувати наступні слова пристави Кизила з п'єси «Багато галасу з нічого» (дія 3, сц. 5): «*Our watch, sir, have indeed comprehended two auspicious persons, and we would have them this morning examined before your worship*». В цьому випадку замість слів *apprehended* та *suspicious* письменник використав зовсім не схожі за значенням але дуже збіжні за звучанням слова *comprehended* та *auspicious*. Враховуючи переклад наведених слів, можна зробити висновок, що обидві пари паронімів, як *to comprehend* – *to apprehend* (осягнути – затримати), так і *auspicious* – *suspicious* (сприятливий – підозрілий) можна віднести до підвиду антонімічних паронімів. Відповідно їх використання у реченні робить цілий вислів протилежним за значенням. В українському перекладі гра слів збережена, що правда, з деякими трансформаціями: «*Кизил: Одне слово, синьйоре: наша сторожа справді поцупила дві недозрілі особи, і ми хотіли б учинити їм екзамінацію в присутності вашої милості*» (переклад І. Стешенко). У цьому перекладі англійським паронімам *suspicious* – *auspicious* відповідає частково еквівалентна українська пара *підозрілий* – *недозрілий*, проте опущена гра слів *comprehend* – *apprehend*, яку перекладач замінив не паронімічною опозицією *затримати* – *поцупити*. Цю компресію

перекладач компенсує дещо комічним словом «екзамінація», замість «перевірка», яке вживає герой з напускною серйозністю в українському перекладі, в даному випадку це слово перекладено із застосуванням калькування (*екзамінація – examined*).

В якості іншого прикладу малапропізму можна навести репліку з п'єси В. Шекспіра «Дванадцята ніч» (дія 1, сц. 3), що належить Пану Тобію: «*By this hand, they are scoundrels and subtractors that say so of him*». В цьому висловлюванні герой замість слова *detractors* використовує його викривлену форму – *subtractors*. Цю пару можна віднести до групи повних, або максимальних/абсолютних, паронімів, адже слова відрізняються спільністю походження, а також присутня повна семантична відмінність. В українському перекладі словесна гра не збережена: «*Пан Тобію: Клянусь оцією рукою, падлюки і брехуни ті, хто каже так про нього!*» (переклад М. Рильського).

Випадки словесної гри у формі малапропізмів можна знайти і у творчості Марка Твена. Наприклад, у творі «Пригоди Гекльберрі Фінна» в репліці тітки Саллі також використано цей прийом: «*I was most putrified with astonishment*». Проаналізувавши це речення, можна зробити висновок, що в цьому випадку має місце явище народної етимології у формі okazіональних паронімів, адже героїня використала слово *putrify* замість *petrify* (скам'яніти), очевидно схрестивши останнє зі словом *putrefy* (отже, в цьому випадку схрещення пари паронімів *petrify – putrefy* утворило нове слово – *putrify*). В українському перекладі гра слів не відтворена: «*Я мало стовпом не стала з дива та обурення*» (переклад І. Стешенко).

Наряду з імпліцитним використанням паронімів, у літературі також є приклади їх використання експліцитно. Наприклад, у відомій трагедії Шекспіра «Макбет» Леді Макбет, плануючи приховати вбивство Дункана її чоловіком, вирішує звинуватити охоронців, при цьому промовляючи: «*I'll gild the faces of the grooms withal, for it must seem their guilt*» (акт II, сц. 2). В цьому вислові наявні обидва елементи паронімічної пари *gild – guilt*. У найпоширеніших варіантах перекладу цього епізоду словесна гра не збереглась настільки, наскільки вона представлена в оригіналі. Наприклад, в перекладі Б. Пастернака паронімічна атракція не збережена: «*Я кровью, если он кровотоцит, Так слуг раскрашу, чтоб на них сказали*». Схожий переклад дає Борис Тен: «*Як труп в крові, То нею так я розмалюю слуг, Щоб кожен в них пізнав злочинців*».

Частково збережена звукова співзвучність в перекладі Ю. Корнєєва: «*.. если труп в крови, я ею слугам вызолочу лица, Чтоб зло на них читалось*». В наведеній трансформації тексту перекладач переклав дослівно дієслово *gild* – «вызолочу», а слово *guilt* замінив на «зло». Як бачимо, паронімічна пара не збереглась, тому що англійські пароніми в цьому випадку є безеквівалентними, проте слова «вызолочу» і «зло» є дещо співзвучні.

Пароніми виступають основою словесної гри не тільки в літературних творах, але також дуже поширені в анекдотах, влучних виразах іронічної тональності. В таких випадках частіше за все гра слів будується на схемі, згідно з якою одне слово говорить, а інше розуміється. В подібних конструкціях участь беруть як пароніми, так і омоніми. Наприклад, в такому короткому анекдоті як «*It's raining cats and dogs. – Yes, I've just stepped into the poodle*» [1, с. 15] елемент ядра виступає імпліцитно, але за звуковою подібністю можна одразу зрозуміти, що другим елементом, який має на увазі автор, буде паронім слова *poodle* (пудель) – *puddle* (калюжа). Ці пароніми відносяться до повного типу паронімії і зіштовхуються автором з метою обіграти сталий вираз англійської мови – «*raining cats and dogs*».

Гра з паронімами також може бути побудована на заміні одного елемента сталого виразу паронімічним йому словом, наприклад: «*On a Norfolk village poster advertising a talk on "What to do if you are going bald?", someone had written: "Prepare to meet the dome"*» [1, с. 59]. В цьому випадку обігруються пароніми *dome* (купол) – *doom* (доля, рок), а також вираз «*to meet one's doom*» – «зустріти свою смерть». Автор висловлювання замінив *doom* на *dome* з натяком, на цей зворот, проте за змістом це означатиме «Готуйся стати лисим».

У влучних виразах також широко використовуються пароніми з іронічною та гумористичною наставою, наприклад: «*A psychiatrist is often called an ire extinguisher*» [1, с. 37]. В цьому виразі автор замінює компонент сталого виразу *fire extinguisher* на паронімічне йому слово *ire*. Ця пара паронімів є безеквівалентною, тобто гра слів саме з цими значеннями не буде збережена. Отже при перекладі гри слів мають бути застосовані деякі трансформації. Наприклад,

при перекладі російською мовою, можна обіграти схожі за звучанням слова *тушить – тешить*: «*Психиатры часто тушат страсти и редко тешат надеждами*» (переклад студентки ДНУ Падалко Вікторії). При перекладі українською можна використати однокореневі слова *гасити – згасати*. При дослівному перекладі – «*Психіатрів часто називають вогнегасниками пристрастей*» повна гра слів не зберігається, проте передається зміст речення, і залишається змістове посилення на словосполучення «*вогонь пристрасті*».

Іншим прикладом, в якому одне слово говориться, а інше розуміється, може бути вираз «*When is a doctor most annoyed? – When he is out of patients*». Автор відповідаючи на питання «*Коли лікарі найбільш незадоволені?*», замість відповіді «*Коли їм бракує терпіння*», каже «*Коли їм бракує пацієнтів*». Англійській паронімічній парі *patients – patience* в українській мові відповідника немає, отже перекладати варто або дослівно, або замінити українськими паронімами, наприклад, *терпіти – потерпати*: «*Лікарі терпіти не можуть потерпати від браку пацієнтів*» (переклад студентки ДНУ Падалко Вікторії). Таким чином зберігається гра слів і передається загальний зміст речення.

Хибне розуміння слова та сплутування його з іншим, співзвучним йому словом, може зустрічатися і в дитячому мовленні, наприклад: «*Son: Mother, Dolly is using fearful swear words. She said she wouldn't wear those darned stockings anymore*». В цій репліці комічний ефект створюється на основі зіштовхування паронімів, які дитина помилково використовує одне замість другого, а саме слів *darned (with a hole mended) – damned (a swearing word used when angry or frustrated)*. В цьому випадку можна зберегти гру слів під час перекладу, при цьому влучно буде замінити гру слів з паронімічними елементами на гру полісемічних слів. Українською мовою *darned* можна перекласти словом «драний», яке має декілька значень, і окрім звичайного свого використання може також використовуватись як лайливе слово у розмовній мові завдяки своїй полісемічності: «*Син: Мамо, Доллі знову каже жахливі лайливі слова. Вона сказала, що більше не буде носити ці дрانی шкарпетки*» (переклад студентки ДНУ Падалко Вікторії).

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Як бачимо, питання перекладу гри слів стає своєрідним викликом для тих, хто так чи інакше є пов'язаний з мистецтвом слова загалом, і для перекладачів зокрема. Один варіант словесної гри у мові оригіналу може передбачати декілька позицій його перекладу, з яких перекладачеві варто обрати найбільш прийнятний та адекватний варіант. Складність перекладу в першу чергу залежить від специфічного поєднання форми і значення в тій чи іншій формі. Перспективу подальшого дослідження ми бачимо у порівнянні гри слів з паронімами та омонімами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белл Д. Английский язык с улыбкой / Б. Белл, Д. Белл. – М. : Сигма-Пресс, 1996. – 159 с.
2. Білоус О. М. Гра слів як перекладацька проблема // Вісник Сумського державного університету / О. М. Білоус. – Видавництво СумДУ, 2005. – № 5 (77). – С. 35–41.
3. Красных В. В. Жизненный или житейский? / В. В. Красных. – Русская речь. – 2000. – № 1. – С. 34–36.
4. Красных В. В. Туристический или туристский? / В. В. Красных. – Русская речь. – 1999. – № 6. – С. 45–48.
5. Сучасна українська літературна мова. Стилїстика // За загальною редакцією академіка І. К. Білодіда. – К. : Наукова думка, 1973. – 587 с.
6. Сучасна українська мова : Підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; за ред. О. Д. Пономарева. – 3-тє вид., перероб. – К. : Либідь, 2005. – 488 с.
7. Федоров А. В. Основы общей теории перевода / А. В. Федоров. – М. : Филология Три, 2002. – 342 с.
8. Федотова Л. Н. Явление паронимии как понятие общей стилистики // Стилїстика как общефилологическая дисциплина / Л. Н. Федотова. – Калинин, 1989. – С. 36–43.
9. Ширшов И. А. Нервы и нервы / И. А. Ширшов. – Русская речь. – 1995. – № 6.
10. Якименко М. В. Англійські каламбури в російських та українських перекладах // Теорія і практика перекладу / М. В. Якименко. – К., 1987. – Вип. 6. – С. 66–79.
11. Malapropism [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://literarydevices.net/malapropism/>

Панченко Елена. Паронимы как основа игры слов и средства их перевода.

В статтє в общєм видє ставитсє проблемє исследованиє языковой игры, которая базируется на паронимах. Эта проблемє актуальна, поскольку паронимы являются мощным средством создания различных видов такой игры. Игра слов является одной из сфер, в которой слово может больше раскрыть свою сущность. Паронимы изучаются такими лингвистами, как В. В. Красных, Л. Н.

Федотова, И. А. Ширишов и другие. Но возможности паронимной игры являются неисчерпаемыми, поэтому остается нерешенной в частности проблема перевода такой игры. Целью статьи является описание некоторых оптимальных средств перевода игры слов с паронимами. В основе создания игры слов лежат столкновения, сочетание, взаимодействие в одном или большем количестве слов, словосочетаний или предложений, подобно одинаково звучащие (или графически оформлены), двух смысловых планов. в качестве наиболее общего названия того языкового явления, которое строится на использовании в языке схожести звучания и частичного совпадения морфемного состава слов, используются понятия «парономазия» и «паронимическая аттракция». Ложная взаимозаменяемость паронимов образует широкую сферу речевых ошибок, связанных с таким явлением как «малапропизм» (искажения слов и оборотов литературно-книжного языка) - разновидность употребления паронимов, что имеет определенную стилистическую, а иногда и комическую специфику. Как стилистическое средство малапропизмы широко используются и в литературной сфере, в том числе и с юмористической установкой. При переводе игры слов должны быть применены переводческие трансформации. Сложность перевода в первую очередь зависит от специфического сочетания формы и значения в той или иной форме.

Ключевые слова: пароним, малапропизм, игра слов, каламбур, парономазия. **Panchenko O.**
Paronyms as a Word Game Basis and Their Means of Translation.

The article in general studies raises the problem of language games based on paronyms. This issue is relevant because paronym is a powerful tool for creating different types of such games. Word game is one of the areas in which the word can reveal its essence as much as possible. Paronyms are studied by such linguists as V. V. Krasnyh, L. Fedotova, I. A. Shirshov and others. But the chances of paronym game is inexhaustible so the problem of translation of this particular game is unsolved. The article is a summary of some of the best means of translating words paronyms game. The basis of the game are the words of a collision, communication, interaction in one or more words, phrases or sentences that sound similar or the same (or graphically designed), meaning the two plans. As the most common names of the linguistic phenomenon, which is based on the use of sound and language similarities which overlap morphemic structure of words they use the term "paronomasia" and "paronymic attraction". False interchange of paronyms forms a broad scope of speech errors related to the phenomenon of "malapropizm" (distortion of words and phrases of speech literary portrait Paronyms use has a stylistic and sometimes comic specifics. As a stylistic means malapropizms are widely used in the literary sphere, including the humorous bit. When translating word play one should apply translation transformation. Difficulty in translation primarily depends on the specific combination of form and meaning in one form or another.

Key words: paronym, malapropizm, pun, pun, paronomasia.

Любов Першина
(Одеса)

УДК: 370.711+378.013+372.65+378.169.14+420

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Стаття присвячена розгляду такої важливої проблеми освіти як підготовка нової генерації науково-педагогічних кадрів до міжкультурної комунікації, тобто формування професійної майстерності в майбутніх викладачів вищих закладів освіти. В дослідженні представлено аналіз літературних джерел з проблеми реформування вищої освіти, підготовки майбутніх працівників вищих навчальних закладів. В статті обґрунтовано важливість професійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців в процесі міжкультурної інтеграції задля будування толерантних відносин в полікультурному освітньому просторі. Розкрито сутність понять «міжкультурна комунікація», «полікультурна освіта», «комунікативна компетенція», «спілкування».

Ключові слова: полікультурна компетенція, міжкультурна комунікація, комунікативна компетенція, іншомовне спілкування.

Постановка проблеми. Процеси політичної та економічної інтеграції відбуваються у тісній єдності з формуванням єдиного світового освітнього простору. У цілому позитивні інтеграційні процеси вносять додаткові труднощі у процес соціалізації окремої особистості. Людина постає перед проблемою необхідності навчитися жити в умовах поліфонії культур, за